

KRÓTKIE DONIESIENIA

85. Nowe stanowiska rzadkich gatunków ważek (*Odonata*) ze wschodniej Polski

New records of rare dragonflies (*Odonata*) from eastern Poland

Stan poznania odonatofauny wschodniej Polski jest niewystarczający, celowym wydaje się więc badanie występowania gatunków ważek na tym terenie. Publikowane dane dotyczą głównie obszarów chronionych nie zbadanych dotychczas pod względem odonatologicznym.

Wszystkie osobniki (oprócz *A. affinis*) zostały złowione przez autora.

Sympecma braueri BIANCHI, 1904

- Poleski Park Narodowy, rez. Jezioro Moszne (FC40). 1 V 1993, 2 samce, 3 samice, dystroficzne jezioro śródlądne otoczone torfowiskiem wysokim i przejściowym;
- otulina Poleskiego Parku Narodowego, rez. Bagno Bubnów, (FB59). 10 VIII 1993, 1 samiec, torfowisko niskie z oczkami wodnymi.

Gatunek wschodni, wykazany m.in. z Pobrzeża Bałtyku, Pojezierzy Mazurskiego i Pomorskiego, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Lubelszczyzny i Dolnego Śląska.

Lestes viridis (VANDER LINDEN, 1825)

- rez. Jezioro Moszne (FC40). 2 VIII 1993, 1 samiec;
- rez. Bagno Bubnów (FB59). 10 VIII 1993, 1 samiec.

Gatunek południowy, w Polsce przebiega jego północna granica rozmieszczenia. Wykazany z Pomorza Zachodniego, Kujaw, Mazowsza, Podlasia, Lubelszczyzny, Wielkopolski, Sudetów i Karpat Zachodnich.

Coenagrion hastulatum (CARPIENTIER, 1825)

- Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Ciechanki Łańcuchowskie k. Łęcznej (FB38). 25 VII 1993, 1 samica, głębokie oczko wodne zasilane własnym źródłem z panującym zespołem roślinnym *Nuphar-Nymphetum*.

Gatunek północny, występujący niezbyt licznie na terenie całego kraju.

Erythromma viridulum (CHARPENTIER, 1840)

- Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Łańcuchów k. Milejowa (FB38), 25 VII 1993. 1 samica, starorzecze Wieprza okresowo połączone z rzeką wąskim rowem;
- Nadwieprzański Park Krajobrazowy, projektowany rez. Bilsko, Biała k. Milejowa (FB47). 21 VII 1993; 1 samica, zespół torfianek i rowów melioracyjnych.

Gatunek południowy, wykazany z nielicznych stanowisk na Mazowszu, Podlasiu, Śląsku, Kujawach i w Sudetach, stosunkowo częsty jedynie w Wielkopolsce.

Aeshna isosceles (O. F. MUELL., 1767)

- rez. Jezioro Brzeziczo (FB49). 21 VI 1992, 1 samiec;
- projektowany rez. Bilsko, (FB47), 4 VI 1993, 1 samiec.

Gatunek południowy, występuje na terenie całego kraju.

Aeshna viridis (EVERSMANN, 1836)

- Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Ciechanki Łańcuchowskie k. Łęcznej (FB38). 25 VII 1993, 1 samica, głębokie oczko wodne zasilane własnym źródłem z panującym zespołem roślinnym *Nupharo-Nymphaetum*;
- otulina Poleskiego Parku Narodowego, użytek ekologiczny Ciesacin, (FB49). 10 VIII 1993, torfowisko niskie z oczkami wodnymi.
Gatunek wschodni, znany z większej części kraju.

Aeshna affinis (VANDER LINDEN, 1820)

- Tyszowce k. Zamościa (FB90). 23 VII 1992, 1 samiec, wysychające zbiorniki wodne wśród kserotermów, leg. K. PAŁKA.
Gatunek południowy, występujący głównie na południu kraju. W Polsce przebiega jego północna granica rozmieszczenia.

Orthetrum albistylum (SELYS, 1848)

- Zalew Zemborzycki, Zemborzyce k. Lublina (FB07), zbiornik zalewowy na Bystrzycy. 21 VI 1992, 1 samiec, 1 samica, złowione nad płytką zatoką „Rękaw”;
- rez. Jezioro Brzeziczno (FB49), 30 VII 1993, 2 samce, 1 samica;
- Park Krajobrazowy Lasy Janowskie, Lipa k. Janowa Lubelskiego (EB79). 4 VIII 1993, płytkie stawy otoczone rowami melioracyjnymi.
Gatunek południowy, wykazany w Polsce jedynie z kilku regionów: Jury Krakowsko-Wieluńskiej, Rostocza, Karpat Zachodnich, Śląska i Sudetów. Z Wyżyny Lubelskiej podawany dotąd jedynie z Kijan nad Wieprzem na podstawie obserwacji pojedynczego samca.

Leucorrhinia albifrons (BURMEISTER, 1839)

- rez. Jezioro Moszne (FC40), 28 VII 1992, 1 samiec.
Gatunek szeroko rozsiadany, choć występujący bardzo lokalnie. Wykazany z Pomorza, Pojezierzy Mazurskiego i Suwalskiego, Wyżyny Lubelskiej oraz Wielkopolski, Kujaw, Śląska i Sudetów.

Serdecznie dziękuję Panu dr Andrzejowi ŁABĘDZKIEMU za sprawdzenie oznaczeń.

PAWEŁ BUCZYŃSKI, Lublin

86. Nowe stanowisko *Pterostichus (Adelosia) macer* MARSHAM, 1802 (*Coleoptera: Carabidae*) w Polsce

A new record of *Pterostichus (Adelosia) macer* MARSHAM, 1802 (*Coleoptera: Carabidae*) from Poland

Pterostichus macer MARSH. to gatunek szeroko rozprzestrzeniony w Europie. W Polsce rzadko znajdowany, wykazany z kilkunastu stanowisk rozmieszczonych na terenie prawie całego kraju, jednak większość doniesień pochodzi sprzed kilkadziesiąt lat (BURAKOWSKI i in., 1974: Kat. Fauny Polski, cz. XXIII, t. 3). Związany z żyznymi glebami, częstszy w ciepłych biotopach górskich (BURAKOWSKI i in., 1974), jednak znany dotąd zaledwie z kilku stanowisk w Karpatach: dorzecze górnej Soły, Rabka, okolice Przemyśla (BURAKOWSKI i in., 1974) oraz Barwinek (WOJAS, 1992: Wiad. Entomol., 11: 143–147). W Karkonoszach, gdzie gatunek ten nie był notowany, autor złowił 1 ex. (det. T. WOJAS) 21 VII 1988 w okolicy schroniska PTTK „Pod Łabskim Szczytem” około 1500 m n.p.m., na wilgotnej łące pod kamieniem (kwadrat UTM – WS42). Gatunek nowy dla polskich Sudetów.

ANDRZEJ LASOŃ, Białystok